

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. június 20. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t ::

A jogellenes fogvatartás büntette és más bűncselekmény miatt ... vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2018. február 07. napján kihirdetett 43.Kb.27/2017/4. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott büntetést 350 (háromszázötven) napi tétel, napi tételenként 1000,- (egyezer) Ft pénzbüntetésre enyhíti.

A 350.000,- (háromszázötvenezer) Ft pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre változtatja át. Ebben az esetben egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 10.880,- (Tízezer-nyolcszáznyolcvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2018. február 7. napján kihirdetett 43.Kb.27/2017/4. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő jogellenes fogvatartás büntetében és a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás büntetében. Ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtönfokozatú szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás időpontjáról. A vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. A nyomozás során lefoglalt bűnjelek lefoglalását megszüntette és azokat kiadni rendelte. Kötelezte a vádlottat 456.970,- forint bűnügyi költség megfizetésére azzal, hogy a fennmaradó 2.753,- forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész az ítéletet tudomásul vette, míg a vádlott és védője a jogorvoslati nyilatkozat megtételére három nap gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül indokolás és irány megjelölése nélküli fellebbezést terjesztett elő.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.270/2018/1. számú átiratában indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben. Kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács a perrendi szabályokat megtartotta,

ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, az általa megállapított tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól. Az elsőfokú katonai tanács indokolási kötelezettségének eleget tett, az megfelelő részletességgel tartalmazza, hogy miért és milyen bizonyítékokra alapozta a terhelő tényállást. Álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács az általa rögzített tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és törvényesen minősítette az általa elkövetett cselekményeket. A büntetés kiszabási körülmények tekintetében rámutatott, hogy a büntetlen előélet a hivatásos rendőri szolgálatot teljesítő vádlott esetében enyhítő körülményként nem értékelhető, ugyanakkor a pozitív parancsnoki jellemzésre figyelemmel az előzetes mentesítésben részesítés nem kifogásolható.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott védője a perbeszédében arra mutatott rá, hogy maga az első fokú bíróság is rögzítette, hogy a közokirat-hamisítás ötlete feltehetően nem a vádlottól származott. Kifejtette, hogy a nyomozás és a bírósági eljárás alátámasztotta a névtelenül tett feljelentés tartalmát, egyben megalapozza F.A. felelősségét, tekintettel arra, hogy a vádlott az ő felbujtására követte el a közokirat-hamisítás büntettét. Érvelése szerint elmaradt annak vizsgálata, hogy a vádlott miért vállalta magára a bűncselekmény elkövetését, illetve hogy miért éppen őt „szemelték ki” 5-6 nyomozó közül a közokirat-hamisítás elkövetésére. Erre a választ is megadta azzal, hogy a vádlott 3 évet meg nem haladó szakmai gyakorlata miatt nyilvánvalóan tapasztalatlan volt. Kifejtette, hogy a rendőrségi eskü 2. és 5. pontja alapján a vádlott köteles volt feljebbvalója parancsának engedelmeskedni, illetve feljebbvalóját megvédeni, azaz a rendőrségi eskü kötelezte. A vádlott lényegében kényszer hatására tevékenykedett. Ekörben utalt az 56 BK vélemény 2/8-as pontjára is, miszerint büntetés enyhítő hatása van, ha valaki más személy ráhatására illetőleg parancsára cselekedett. A jogellenes fogvatartás büntetével kapcsolatban kifejtette, hogy a vádlott a nyomozás során nem akart előjárójára terhelő vallomást tenni, de maga F.A. is elképzelhetőnek tartotta a tanúkénti kihallgatásakor, hogy ő adott utasítást a vádlottnak Sz.J. előállítására. Tévesnek tartotta az elsőfokú katonai bírő mérlegelő tevékenységét, mivel álláspontja szerint kihagyta F.A. vallomását a bizonyítékok értékelésekor, miszerint vagy ő, vagy Sz.L. döntött úgy, hogy Sz.J.-t elő kell állítani. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az ítélet 2. oldalának 1. pontjában rögzített tényállást egészítse ki azzal, hogy a vádlottat a közvetlen szolgálati előjárója, F.A. utasította Sz.J. előállítására. Kifejtette, hogy a vádlottat a jogellenes fogvatartás büntettének elkövetésében legfeljebb gondatlanság terheli. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a jogellenes fogvatartás büntettének vádjá alól a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontja alapján mentse fel, a közokirat-hamisítás büntettének elkövetése miatt a büntetés enyhítését indítványozta.

A vádlott az utolsó szó jogán a közokirat-hamisítás büntettének elkövetését nem vitatta, de állította, hogy a Sz.J. előállítására vonatkozó döntést nem ő hozta meg, hanem a 2015. május 19-i névtelen bejelentés érkezését követően F.A. utasította arra, hogy a házkutatást követően -annak eredményétől függetlenül- állítsa elő Sz.J.-t. Azzal érvelt, hogy akkori tudomása szerint előállítás a kihallgatás után szűnik meg, ekörben a tapasztalatlanságára utalt, mint mentő körülményre. Hivatkozott továbbá arra, hogy a szolgálati jogviszonya a jogerős felfüggesztett szabadságvesztésre ítéltése esetén -az előzetes mentesítésben részesítés ellenére is- haladéktalanul megszűnne.

A vádlott és a védője által bejelentett fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírálta. A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta, a szükséges bizonyítási eljárást körültekintően folytatta le. A releváns bizonyítékokat a bizonyítási eljárás részévé tette, saját hatáskörében további bizonyítási eszközöket szerzett be, nevezetesen az Országos Rendőr-

főkapitányság Hivatal megkeresése révén rendelkezésre álltak a 2015. május 15-31-i időszakra vonatkozó Robotzsaru (NEO) rendszer naplózott adatai.

A vádlott a nyomozás és az elsőfokú bírósági eljárás során részben ténybeli beismerő vallomást tett. Érdemi védekezésének lényege szerint az eljárása jogszerű volt, mivel Sz.J.-t bűncselekményre utaló gyanú miatt állították elő, majd a bizonyítékok ismételt mérlegelése után döntöttek úgy, hogy csak tanúként hallgatják ki. Azt nem vitatta, hogy a tanú előállítása a kihallgatása végén lett megszüntetve. Ennek indokaként előadta, hogy fennállt a lehetősége, hogy Sz.J. olyan tanúvallomást tesz, amely alapján a továbbiakban őt majd gyanúsítottként lehet kihallgatni. A közokirat-hamisítás büntettének elkövetését tagadta. Állította, hogy másodjára is foganatosította Sz.J. tanúkénti kihallgatását egy másik ügyszám alatt, a jegyzőkönyv a tanú által elmondottakat tartalmazta, a jegyzőkönyvi aláírás Sz.J.-től származik.

Az elsőfokú bíróság ellenőrizte a vádlott védekezését. Ekörben tanúként hallgatta ki Sz.J.-t, F.A.-t, K.B.-t, Sz.K.-t, Cs.J.-t, ismertette az igazságügyi írásszakértői véleményt, a rendőri jelentéseket, a vádlott munkaköri leírását és egyéb releváns okirati bizonyítékokat. Az elsőfokú katonai tanács ítélete 4. oldal 3. bekezdésétől a 14. oldal 1. bekezdéséig értékelte az általa megismert és a bizonyítási eljárás részévé tett bizonyítékokat és alapos, logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem fogadta el a vádlott védekezését. Mindezek alapján marasztaló ítéleti tényállást állapított meg és rögzített ítélete 2. oldalának 3. bekezdésétől a 3. oldal 4. bekezdéséig.

Az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, mindenben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa elfogadta felülbírálata alapjául.

A vádlott és a védő részbeni felmentésre irányuló fellebbezése nem megalapozott.

A Be. 351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a védő és a vádlott fellebbezésükben új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkoztak. Megállapítható, hogy az elsőfokú katonai tanács részletes bizonyítási eljárás lefolytatását követően a logika szabályainak megfelelően értékelte az egyes bizonyítékokat és megfelelő terjedelemben indokolta az álláspontját. Sz.J. vallomása és az azt alátámasztó okirati bizonyítékok zárt logikai láncot alkotnak. Ezért a vádlottnak és védőnek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül a felmentésre irányuló fellebbezése a Be.352.§ (3) bekezdése alapján eredményre nem vezethetett.

A Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő jogellenes fogvatartás büntettét az a hivatalos személy követi el, aki eljárása során más személyi szabadságától jogellenesen megfoszt. A bűncselekmény alanya csak olyan hivatalos személy lehet, akinek hatáskörébe tartozik a személyi szabadság jogszerű megfosztásáról való intézkedés. A vádlott a Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pontja alapján hivatalos személynek minősül, a nyomozati iratok között elfekvő és az elsőfokú katonai tanács által helyesen hivatkozott munkaköri leírásban írtak szerint pedig kötelessége és joga volt az önálló intézkedésre. Ebből következően ő viselte a felelősséget is az intézkedések (házkutatás, előállítás) törvényességéért.

A személyi szabadságtól való korlátozás alapjogot érint, ezért magas szintű jogszabály határozza meg a személyi szabadságtól való jogszerű megfosztás, illetve a személyi szabadság jogszerű

korlátozásának garanciális törvényi követelményeit. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1) bekezdése szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek; aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki; akinek őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását rendelték el, vagy akinek ideiglenes kényszergyógykezelését, illetőleg elmeállapotának megfigyelését rendelték el; aki az őrizetbe vétel, az előzetes letartóztatás, az ideiglenes kiadatási letartóztatás, a kiadatási letartóztatás, az ideiglenes átadási letartóztatás, az átadási letartóztatás, az ideiglenes végrehajtási letartóztatás, a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során megszökött, vagy a fogvatartás helyéről engedéllyel eltávozva oda nem tért vissza; a lakhelyelhagyási tilalom, a házi őrizet, valamint a távollattartás szabályait megszegte, illetőleg aki az ideiglenes kényszergyógykezelés, az elmeállapotának megfigyelése, a kényszergyógykezelés vagy a javítóintézeti nevelés alól magát kivonta; akinek előállítását külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik; aki az ország területén jogellenesen tartózkodik; akinek a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 38. § (5) bekezdése alapján büntetés-végrehajtási őrizetbe vétele szükséges. Az Rtv. 33. § (2) bekezdésében pedig azok az esetek kerültek rögzítésre, melyek a rendőr részére mérlegelési jogot biztosítanak a hatóság elé állítás foganatosítása tekintetében. A (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú katonai tanács álláspontját, miszerint adott esetben Sz.J. előállításának törvényi feltételei nem álltak fenn, vele szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja nem állt fenn. Ezt az is bizonyítja, hogy Sz.J.-t nem gyanúsítottként, hanem tanúként hallgatták ki úgy, hogy továbbra is előállítás hatálya alatt állt. Ebből következően a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző jogellenes fogvatartás büntettének valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult. A Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa azon védői és vádlotti érvelésre figyelemmel, miszerint a vádlott előjárója parancsára cselekedett, rámutat arra, hogy a Btk. 130. § (1) bekezdése alapján nem büntethető a katona a parancsra végrehajtott cselekményéért, kivéve, ha tudta, hogy a parancs végrehajtásával bűncselekményt követ el. A rendelkezésre álló és az elsőfokú katonai tanács által megállapított tényállás alapján a vádlott kétséget kizáró módon tisztában volt azzal, hogy az előállítás törvényi feltételei nem állnak fenn, így azzal is, hogy Sz.J. előállítása jogellenes, annak foganatosításával értelemszerűen bűncselekményt követ el. A vádlott abban az esetben sem mentesülhetett volna a büntetőjogi felelősségre vonás alól, amennyiben az ügyészség esetlegesen vád tárgyává tette volna F.A. cselekvőségét. A Btk. 130.§ (2) bekezdése alapján az ő vonatkozásában a társtetteskénti felelősségre vonás lehetősége vetődhetett volna fel.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és helyes a cselekmények jogi minősítése is. A vádlott az irányadó tényállásban rögzített azon magatartásával, hogy olyan hivatalos személyként, akinek hatáskörébe tartozik a személyi szabadság jogszerű megfosztásáról való intézkedés, Sz.J.-t törvényes ok nélkül előállította a rendőrkapitányságra annak ellenére, hogy semmilyen bűncselekmény gyanúja nem terhelte, majd az előállítását csak a tanúkénti kihallgatása befejezését követően szüntette meg, megvalósította a Btk. 304. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő jogellenes fogvatartás büntettét. Azzal a magatartásával pedig, hogy jogkörében eljáró hivatalos személyként Sz.J. tanúkénti kihallgatásáról jegyzőkönyvet készített -ami nyilvánvalóan közokirat- annak ellenére, hogy a kihallgatás nem történt meg, a jegyzőkönyvbe hamisan foglalt lényeges tényeket, majd a jegyzőkönyvet Sz.J. helyett más személy írta alá, a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntettét követte el.

A büntetés enyhítésére irányuló védői fellebbezés a következők szerint alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács ítéletében alapvetően helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. A másodfokú katonai tanács azonban osztotta a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség azon álláspontját, mely szerint a büntetlen előélet enyhítő körülményként nem értékelhető, figyelemmel arra, hogy a hivatásos rendőri szolgálatot teljesítő vádlott esetében az alkalmazási feltétel. További enyhítő körülmény az időmúlás.

Nem tévedett az elsőfokú katonai tanács abban, hogy a Btk. 81. § (1) bekezdése alapján halmazati büntetést szabott ki. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanakkor a nyilvános ülésen előadottakra is figyelemmel eltúlzott a vádlott vonatkozásában végrehajtásban próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása, az a Btk. 79. §-ban írt büntetési célok eléréséhez szükségtelen, eltúlzottan súlyos joghátrányt jelentene a kedvező parancsnoki jellemzéssel bíró, az elkövetéskor csekélyebb tapasztalattal rendelkező vádlottra nézve. Ezért a fellebbviteli bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a vádlottal szemben a Btk.82.§ (1) és (2) bekezdés d) pontja és (3) bekezdés alapján pénzbüntetést szabott ki, amely megfelelően szolgálja a Btk.79.§ -ban írt büntetési célok elérését. A vádlottal szemben a halmazatra is figyelemmel kiszabott 350 napi tétel a cselekmények tárgyi súlyával arányos, míg a napi tétel törvényi minimumban, 1000,- forintban meghatározott összege megfelelően tükrözi a vádlott személyi, vagyoni és jövedelmi viszonyait. A fellebbviteli bíróság a Btk. 51.§. (1) bekezdése alapján rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek, ezért azokat a másodfokú katonai tanács - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381.§ (2) bekezdése alapján az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2018. június 20.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.

a tanács elnöke

Dr. Belovai Henriette hb. százados sk.

előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.

bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatásokkal jogerős és végrehajtható.

. Török Zsolt hb.ezredes sk.

a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: